

(21) Seat NO: _____

No. of Printed Pages : 2

SARDAR PATEL UNIVERSITY

M.Ed. Examination Semester I

PE01CMD201: Psychology of Learning and Human Development

Day and Date: Monday, 17/10/2016

Time: 10 am. To 1.00 pm

Note: All the questions are compulsory.

The figures in brackets to the right extreme indicate marks.

- Q. 1. Answer any 5 in approx. 80 words each. (15)**
- What is not learning although there may be change in the individual's behavior?
  - Describe Robert Gagne's hierarchy of learning.
  - Mention any two activities to be carried out at school that illustrate Kohler's concept of moral development.
  - Describe the major features of Clark Hull's theory of learning.
  - What is the Jurisprudence model?
  - Illustrate Information Processing through an example.
- Q. 2. Write an Essay on any one in approx. 300 words. (10)**
- Explain how Bloom's Taxonomy takes care of the major theories on learning: Behaviourism, Cognitivism and Constructivism. Which stages in the taxonomy correlate to each of these theories?
  - Illustrate the major domains of development: Cognitive, affective and psychomotor. What are the characteristics of each domain? What are the implications for the teacher? Explain with examples.
- Q. 3 Write short notes on any 2 in approx. 150 words each. (10)**
- Variations in the teaching objectives under each learning theory: Behaviourism, Cognitivism, constructivism, humanism
  - ZPD and MKO in Lev Vygotsky's theory of learning
  - Jerome Bruner's 'Discovery Learning' : Practice in the classroom
- Q. 4. Answer any 5 in approx. 80 words each. (15)**
- Why is Edward Tollman called a 'centralist'?
  - Describe the major features of Patanjali's Ashtang Marg.
  - Establish the process of film-making and the Gestalt theory with reference to the 'Phi Phenomenon'.
  - What is the place of language and culture in Lev Vygotsky's thinking?
  - How does the teacher's knowledge about the diversity among students affect his/her teaching?
  - How is Skinner's Behaviourism different from Pavlov's?
- Q.5 Write an essay of approx 300 words on any one. (10)**
- Illustrate the positive features of Behaviourism and challenges in constructivism. Which approach would you prefer? Why?
  - Prepare a lesson plan on constructivistic approach to learning
- Q.6. Short notes on any two in approx. 150 words each. (10)**
- Gautam Buddha's Ashtang Marg
  - Education of Panchkosh
  - Self Realisation in Humanistic theories

(P.T.O)

SARDAR PATEL UNIVERSITY

M.Ed. Examination Semester I

PE01CMD201: Psychology of Learning and Human Development

Day and Date: Monday, 17/10/2016
pm

Time: 10 am. To 1.00

સુચના: • તમામ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

• પ્રશ્નોની બાજુમા દર્શાવેલ આંક ગુણ દર્શાવે છે.

પ્રશ્ન-1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી પાંચના ઉત્તર લખો. (આશરે ૮૦ શબ્દો)

(૧૫)

1. વ્યક્તિના વર્તનમાં ફેરફાર હોવા છતાં ક્યારે એને અધ્યયન ગણી શકાય નહીં?
2. રોબર્ટ ગેનેની અધ્યયન શ્રેણીનું વર્ણન કરો.
3. કોહલરના નૈતિક વિકાસની સંકલ્પના દર્શાવતી બે પ્રવૃત્તિઓ જણાવો જે શાળામાં અજમાવી શકાય.
4. ક્લાર્ક હલના અધ્યયન સિદ્ધાંતના મુખ્ય લક્ષણો વર્ણવો.
5. જ્યુરીસપ્રુડન્સ મોડેલ એટલે શું?
6. માહિતી સંસ્કરણ સિદ્ધાંત ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવો.

પ્રશ્ન-૨ કોઈ એક વિષય પર નિબંધ લખો. (આશરે ૩૦૦ શબ્દો)

(૧૦)

1. બ્લુમની ટેક્સોનોમી અધ્યયનના નીચેના સિદ્ધાંતોને કેવી રીતે આવરી લે છે તે સમજાવો: વર્તનવાદ, જ્ઞાનાત્મકવાદ, સંરચનાવાદ. બ્લુમની શ્રેણીમાંના કયા તબક્કા પર આ સિદ્ધાંતો લાગુ પડે છે?
2. વિકાસના મુખ્ય ક્ષેત્રોની સમજ આપો: જ્ઞાનાત્મક, સંવેદનાત્મક, ક્રિયાત્મક. દરેક ક્ષેત્રના મુખ્ય લક્ષણો કયાં છે? આ બાબતે શિક્ષક માટેના ફલિતાર્થ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

પ્રશ્ન-૩ કોઈ બે વિષયો પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૫૦ શબ્દો)

(૧૦)

1. વિવિધ અધ્યયન સિદ્ધાંત અંતર્ગત અધ્યાપન હેતુઓમાં તફાવત: વર્તનવાદ, જ્ઞાનાત્મકવાદ, સંરચનાવાદ અને માનવતાવાદ
2. લેવ વિગોટસ્કીના અધ્યયન સિદ્ધાંતમાં ZPD અને MKO
3. જેરોમ બ્રુનરનું 'શોધ અધ્યયન': વર્ગખંડમાં ઉપયોગ

પ્રશ્ન-૪ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી પાંચના ઉત્તર લખો. (આશરે ૮૦ શબ્દો)

(૧૫)

1. એડવર્ડ ટોલમનને મધ્યસ્થી (Centralist) કેમ કહેવામાં આવે છે?
2. પતંજલિના અષ્ટાંગ માર્ગના મુખ્ય લક્ષણો વર્ણવો.
3. ફિલ્મ બનાવવાની પ્રક્રિયા તથા ગેસ્ટોલ્ટ સિદ્ધાંતનો ફાઇ ઘટના વચ્ચે સંબંધ શું છે તે સમજાવો.
4. લેવ વિગોટસ્કીની વિચારધારામાં ભાષા અને સંસ્કૃતિનું શું સ્થાન છે?
5. વિદ્યાર્થીઓમાં પ્રવર્તતી વિભિન્નતા અંગે શિક્ષકનું જ્ઞાન એના વર્ગખંડમાં અધ્યાપન પર શી અસર કરે છે?
6. સ્કીનરનો વર્તનવાદ પાવલોવના વર્તનવાદથી કેવીરીતે જુદો પડે છે?

પ્રશ્ન-૫ કોઈ એક વિષય પર નિબંધ લખો. (આશરે ૩૦૦ શબ્દો)

(૧૦)

1. વર્તનવાદ હકારાત્મક મુદ્દાઓ તથા સંરચનાવાદના પડકારો
2. સંરચનાવાદ અભિગમ આધારે એક સંકલ્પના પાઠનું આયોજન કરો.

પ્રશ્ન-૬ કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (આશરે ૧૫૦ શબ્દો)

(૧૦)

1. ગૌતમ બુદ્ધનો અષ્ટાંગ માર્ગ
2. પંચકોશ શિક્ષણ
3. માનવતાવાદી સિદ્ધાંતોમાં સ્વની ઓળખ

=====

—X—
(2)